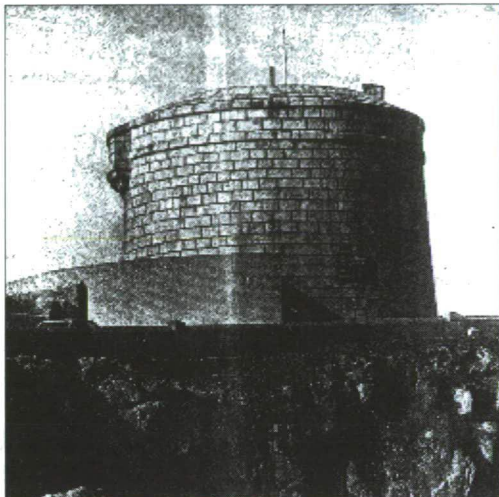

A dublini Martello-torony

Pihenő

A Sandycove-ban (Dublin) található, 1804-ben épült Martello Tower egyike azon erődöknek, melyet a brit hadsereg építtetett a Dublin-öböl partján a fenyegető napóleoni veszély ellen. Eredetileg létrán lehetett bejutni egy húsz láb (kb. 6 m) magasan lévő nehéz, vasalt ajtón keresztül, a falak nyolc láb (kb. 2,5 m) szélesek.

Az ágyúállás a torony tetején található, melynek közepén egy síneken gördülő, forgatható nagyobb ágyú állt, a sínek még ma is megcsodálhatók. Az ágyúgolyók melegítése a csigalépcső végénél épített kemencében történt.

A Martello Tower és a szomszédos Batteryt 1904-ig a hadsereg birtokolta, mikor a szellemességéről és verseiről ismert orvostanhallgató, Oliver St. Gogarty kibérelte. Ő volt az első civil lakója. Bérletének ideje alatt sok vezető irodalmi figura fordult meg a toronyban. Az ötvenes években egy prominens építész, bizonyos Michael Scott megvásárolta, az Ullysses kiadója pedig, Sylvia Beach pedig Joyce

Múzeumként nyitotta meg 1962-ben. 1965-ben a Bord Failte, az Ír Túrista Hivatal vásárolta meg, mely a felügyelet jogát a Dublin Turism nevű irodára ruházta át.

Mikor Oliver St. John Gogarty 1904 augusztusában berendezte lakását a Martello Towerben, szállást adott James Joyce-nak. Joyce akkoriban huszonnégy éves múlt, írói pályájának kezdetén állt, ki éppen a The Holy Office (Szent Officium) című költeményével volt elfoglalva, mely erősen támadta a kortárs dublini irodalmat. Gogarty magára ismert a sznobizmus vádiratának szánt költeményben, minek következtében Joyce szeptember 9-i toronyba költözését hideg fogadtatás kísérte. De Gogarty befogadta Joyce-t avval a feltétellel, nehogy még egyszer valamit is merjen írni róla.

Néhány nappal később csatlakozott hozzájuk Samuel Chenevix Trench, Gogarty írbárát angol ismerőse, ki erős oxfordi akcentusa ellenére ragaszkodott az ír nyelv használatához, kétségtelenül fokozva a toronybeli feszültséget. Joyce Martello Towerbeli tartózkodásának hatodik éjszakáján Trenchet rémálom gyötörte egy fekete párducról, üvöltve pisztolyáért kapott és a tűzhely irányába leadott néhány lövés után békésen álomba szenderült. Gogarty a pisztolyt felkapva Trenchre kiáltott: „Hagyd békén!”, majd a Joyce ágya fölötti polcra lelőtt egy serpenyőt, ki ezt célzásnak tekintette és másnap elhagyta a toronyt. Soha nem tért ide vissza. Egy hónappal később Nora Barnacle-t megszöktette, s a kontinensre utazva megkezdte önkéntes száműzetését.

Szebenyi Nándor

Új rovatunkban olyan érdekes cikkeket kívánunk közzétenni, amelyek a sok történelem után az olvasó számára – mintegy felüdülésként – pihenésül szolgálnak.